

«Майстер-клас вчителя хімії»

Інформаційно-бібліографічний список літератури

Укладач: бібліотекар природничого
факультету та факультету фізичного
виховання і спорту Бурчинська А. В.

Дата відбору матеріалу: 07.05.24 р.

Кількість відібраних джерел: 41.

Сучасний урок хімії повинен забезпечувати засвоєння учнями основ хімічних знань на рівні найновіших досягнень науки, самостійно поповнювати свої знання, розвивати пізнавальні здібності, формувати світогляд.

Загальні визначальні вимоги до сучасного уроку: врахування віку та психологічних особливостей дітей; зв'язок змісту уроку з життям, з практикою; орієнтація на навчання всіх учнів; науковий рівень викладання предмета; культура вчителя, його моральний стан.

Ефективність засвоєння матеріалу залежить від застосування активних методів навчання, в першу чергу проблемного, від здійснення міжпредметних зв'язків, активізації самостійної діяльності учнів на уроках і в позаурочний час.

В умовах сьогодення вчителі змушені працювати в дистанційному форматі. Але ми часто під час своєї роботи стикаємось з різноманітними труднощами – від організації онлайн-уроку до відсутності зворотного зв'язку від учнів. Як тоді нам впоратися з важкими викликами сучасних реалій? Європейський навчальний фонд опублікував 10 порад щодо дистанційного навчання для вчителів: приймайте етапи розвитку онлайн-навчання; слідкуйте за результатами навчання учнів; використовуйте різні методи та прийоми; плануйте свій час; розподіляйте великі завдання; учитель має оцінювати та вдосконалювати кожен урок; навчайтеся вчитися; довіряйте керівництву та своїм співробітникам; отримуйте зворотній зв'язок від колег та учнів; насолоджуйтеся своєю професією.

Сучасні типи уроків

- Урок за технологією особистісно зорієнтованого навчання.
- Компетентісно орієнтований урок.
- Урок за технологією розвивального навчання.
- Урок за технологією інтенсивного навчання.
- Біоадекватний урок.
- Урок за технологією інтерактивного навчання.

Список вміщує матеріали з каталогів і картотек бібліотеки ЖДУ ім. І. Франка (книги, статті з періодичних видань) та електронні ресурси.

1. Байкова Л. Д. Майстер-клас "Роль хімії та біології у формуванні здорового харчування" / Л. Д. Байкова // Хімія. – 2019. – № 21/22. – С. 30-33 : табл., іл.
2. Вороненко Т. Методика розв'язування задач з хімії у 10 класі / Тетяна Вороненко // Біологія і хімія в рід. шк. – 2021. – № 4. – С. 2-8 : табл.
3. Грабовий А. Навчальний хімічний експеримент як чинник формування ключових компетентностей учнів / Андрій Грабовий // Біологія і хімія в рід. шк. – 2018. – № 6. – С. 14-19 : іл. – Бібліогр. в кінці ст. (7 назв).
4. Грабовий А. Управління навчальним хімічним експериментом / Андрій Грабовий // Біологія і хімія в рід. шк. – 2017. – № 3. – С. 10-16. – Бібліогр. в кінці ст. (15 назв).
5. Зубкова Т. Г. Реалізація наскрізних змістових ліній на уроках хімії / Т. Г. Зубкова // Хімія. – 2018. – № 23/24. – С. 23-32 : табл., рис.
6. Лукашова Н. Використання історичних знань у формуванні професійно-методичної компетентності майбутнього вчителя хімії / Ніна Лукашова // Біологія і хімія в рід. шк. – 2021. – № 2. – С. 32-37 : іл. – Бібліогр. в кінці ст. (21 назва).
7. Нетрибійчук О. Про вивчення курсу за вибором "Сучасні технології та матеріали" : 11 кл. / Олександр Нетрибійчук // Біологія і хімія в рід. шк. – 2021. – № 3. – С. 16-22 : табл., схема.
8. Нетрибійчук О. Сучасні інструменти для організації дистанційного навчання / Олександр Нетрибійчук // Біологія і хімія в рід. шк. – 2021. – № 2. – С. 10-14 : іл.
9. Нікішина А. О. Національно-патріотичне виховання на уроках хімії / А. О. Нікішина // Хімія. – 2018. – № 7/8. – С. 41-67 : табл., фот., схеми, слайди. – Бібліогр. в кінці ст. (13 назв).
10. Новосьолов П. О. Шкільний хімічний експеримент з використанням побутових хімікатів / П. О. Новосьолов, Л. М. Артемова // Хімія. – 2017. – № 11/12. – С. 49-67 : табл. – Бібліогр. в кінці ст. (11 назв).
11. Пальцева І. Метали на службі людини / Ірина Пальцева // Біологія і хімія в рід. шк. – 2022. – № 3/4. – С. 72-75 : мал.
12. Переймибіда І. Відсоткові розрахунки. Формула складних відсотків. Розв'язування розрахункових задач із використанням масової частки розчиненої речовини : інтегр. урок хімія-математика / Ірина Переймибіда // Біологія і хімія в рід. шк. – 2022. – № 3/4. – С. 42-47 : табл. – Бібліогр. в кінці ст. (7 назв).
13. Петрушина Г. О. Застосування проектного навчання під час виконання лабораторних робіт з хімії / Г. О. Петрушина, В. Бойко // Хімія. – 2020. – № 11/12. – С. 12-14 : іл.

14. Пешко О. А. Перевернуте навчання на уроках хімії / О. А. Пешко // Хімія. – 2019. – № 21/22. – С. 2-29 : табл., іл. – Бібліогр. в кінці ст. (19 назв).
15. Піддубний В. В. Використання інноваційних методів і прийомів на уроках хімії як один із факторів творчого розвитку особистості / В. В. Піддубний // Підготовка фахівців у контексті становлення Нової української школи : зб. наук. праць: у 2-х ч. / за заг. ред.: В. Є. Литньова, Н. Є. Колесник, Т. В. Завязун. – Житомир, 2018. – Ч. 2. – С. 125-127.
16. Пиптюк О. І. Використання ігрових технологій у позакласній діяльності як засіб формування пізнавального інтересу учнів до вивчення хімії / О. І. Пиптюк // Хімія. – 2017. – № 21/22. – С. 26-28 : табл.
17. Резниченко В. М. Виховання екологічної культури на уроках хімії / В. М. Резниченко // Хімія. – 2019. – № 1/2. – С. 4-14 : табл., рис. – Бібліогр. в кінці ст. (7 назв).
18. Рутта С. Г. Формування творчих компетентностей учнів. Активізація пізнавальної діяльності з використанням малюнків учнів / С. Г. Рутта // Хімія. – 2017. – № 11/12. – С. 6-20 : табл., мал.
19. Савчин М. Упровадження елементів STEM-STEAM-STREAM-освіти у процес навчання природничих предметів / Марія Савчин // Біологія і хімія в рід. шк. – 2022. – № 3/4. – С. 2-16 : мал., схема. – Бібліогр. в кінці ст. (16 назв).
20. Сологуб А. Винахідництво старшокласників на уроках хімії / Анатолій Сологуб // Біологія і хімія в рід. шк. – 2017. – № 3. – С. 6-9. – Бібліогр. в кінці ст. (6 назв).
21. Солоха Л. П. Задачі екологічного змісту на уроках хімії / Л. П. Солоха // Хімія. – 2018. – № 15/16. – С. 64-71 : іл. – Бібліогр. в кінці ст. (8 назв).
22. Сотнікова Є. В. Впровадження проектної технології на уроках хімії / Є. В. Сотнікова // Хімія. – 2019. – № 3/4. – С. 22-36 : табл., іл., схеми.
23. Сотніченко І. Хімічна задача як проблема: використовуємо аналітичний підхід / Ірина Сотніченко // Біологія і хімія в рід. шк. – 2021. – № 3. – С. 5-11. – Бібліогр. в кінці ст. (5 назв).
24. Стефашина Н. П. Використання інтерактивного навчання / Н. П. Стефашина // Хімія. – 2019. – № 1/2. – С. 15-37 : табл., рис. – Бібліогр. в кінці ст. (18 назв).
25. Триполко О. В. Використання дидактичних ігор на уроках хімії / О. В. Триполко // Хімія. – 2020. – № 21/22. – С. 22-30.
26. Триполко О. В. Використання дистанційної освіти під час вивчення хімії / О. В. Триполко // Хімія. – 2020. – № 11/12. – С. 2-11 : рис., табл., схеми. – Бібліогр. в кінці ст. (6 назв).

27. Триполко О. В. Застосування елементів технології інтерактивного навчання на уроках хімії / О. В. Триполко // Хімія. – 2020. – № 21/22. – С. 31-39.
28. Триполко О. В. Інтерактивний урок як сучасний метод навчання хімії / О. В. Триполко // Хімія. – 2020. – № 19/20. – С. 33-38.
29. Чкало О. М. Застосування технології BYOD в освітньому процесі аналітичної хімії / О. М. Чкало // Комп'ют. у шк. та сім'ї. – 2018. – № 3. – С. 10-15. – Бібліогр.: с. 14 (7 назв).

Електронні ресурси:

1. Букреєва І. STEM-проект на уроках хімії [Електронний ресурс] / І. Букреєва // Наукові записки Малої академії наук України. Серія : Педагогічні науки. – 2019. – Вип. 16. – С. 11-18. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/snjasu_2019_16_5
2. Дубовик Л. О. Використання ІКТ та сервісів інтернету на уроках хімії [Електронний ресурс] / Л. О. Дубовик, А. В. Колібабчук // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. – 2015. – Вип. 41. – С. 43-47. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Sitimn_2015_41_11
3. Колодій Л. В. Творчо-розвивальні технології навчання та умови їх реалізації на уроках хімії [Електронний ресурс] / Л. В. Колодій // Таврійський вісник освіти. – 2015. – № 2(1). – С. 224-231. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tvo_2015_2\(1\)_42](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tvo_2015_2(1)_42)
4. Кочубей О. В. Організаційно-методичні умови використання цифрових лабораторій на уроках хімії [Електронний ресурс] / О. В. Кочубей // Наукові записки [Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II]. Серія : Педагогічні науки. – 2023. – Вип. 5. – С. 118-123. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/anps_2023_5_22
5. Кузьмич Я. В. Роль інтерактивного навчання на уроках хімії в системі професійно-технічної освіти [Електронний ресурс] / Я. В. Кузьмич // Молодий вчений. – 2018. – № 12(1). – С. 1-4. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2018_12\(1\)_3](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2018_12(1)_3)
6. Литвинова О. Інноваційні форми організації навчальної діяльності учнів на уроках хімії [Електронний ресурс] / О. Литвинова // Наукові записки Малої академії наук України. Серія : Педагогічні науки. – 2018. – Вип. 12. – С. 35-46. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/snjasu_2018_12_7

7. Макєєв С. Ю. Формування природничо-наукової компетентності засобами ІКТ на уроках хімії у старшій школі [Електронний ресурс] / С. Ю. Макєєв, Т. Я. Грановська, О. В. Сидоренко // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія : Теорія та методика навчання природничих наук. – 2021. – № 1. – С. 60-73. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/snvtmnts_2021_1_7
8. Степанська А. В. Застосування методу конкретних ситуацій (кейс-методу) на уроках хімії [Електронний ресурс] / А. В. Степанська // Таврійський вісник освіти. – 2015. – № 2(1). – С. 245-252. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tvo_2015_2\(1\)_45](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tvo_2015_2(1)_45)
9. Степчук О. А. Використання електронних засобів навчання і віртуальних лабораторій на уроках хімії [Електронний ресурс] / О. А. Степчук // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. – 2015. – Вип. 41. – С. 149-153. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Sitimn_2015_41_34
10. Федоренко О. Системний підхід до підвищення рівня національно-патріотичної вихованості учнів на уроках хімії [Електронний ресурс] / О. Федоренко // Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. Серія : Педагогіка. – 2017. – № 2. – С. 226-233. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmdpu_2017_2_35
11. Чорна Н. О. Розвиток критичного мислення на уроках хімії як засіб активізації самостійної роботи учнів [Електронний ресурс] / Н. О. Чорна // Таврійський вісник освіти. – 2015. – № 2(1). – С. 195-202. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tvo_2015_2\(1\)_37](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tvo_2015_2(1)_37)
12. Шпирка З. Формування культури здоров'я учнів на уроках хімії як проблема дослідження [Електронний ресурс] / З. Шпирка, М.-Б. Тунська, Л. Ковальчук // Праці наукового товариства ім. Шевченка. Хімічні науки. – 2021. – Т. 67. – С. 142-153. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pntsh_him_2021_67_16